

Lagutskottets betänkande

1979/80:14

med förslag till lag om ändring i lagen (1979:142) om ändring i bokföringslagen (1976:125)

I betänkandet tar utskottet med utnyttjande av sin initiativrätt upp en fråga om ändring av en under våren 1979 antagen ny lydelse av 1 § bokföringslagen. Den nya lydelsen har ännu ej trätt i kraft.

Gällande rätt

Enligt 1 § bokföringslagen är i princip alla näringsidkare bokföringsskyldiga. Undantag görs emellertid för enskild person som driver jordbruk eller skogsbruk. Redovisningsskyldigheten inom jordbruks- och skogsnäringen är i stället reglerad i den särskilda jordbruksbokföringslagen (1951:793).

I 1 § fjärde stycket bokföringslagen har tagits in en bestämmelse som medger vissa mindre näringsidkares befrielse från skyldigheten att upprätta årsbokslut. Avgränsningen har gjorts så att bestämmelserna om årsbokslut ej är tillämpliga på *enskild* näringsidkare, som driver sin verksamhet utan biträde av flera än två årsanställda personer och i vars rörelse den årliga bruttoomsättningssumman understiger 200 000 kr.

Av riksdagen antagna lagändringar, som ännu ej trätt i kraft

I prop. 1978/79:44 lades fram förslag till ny jordbruksbokföringslag och vissa följdändringar i bokföringslagen. Lagförslagen antogs av riksdagen den 15 mars 1979 (SkU 1978/79:34). Den nya jordbruksbokföringslagen (1979:141) har gjorts tillämplig på enskild person eller dödsbo som äger eller brukar jordbruksfastighet. Även i jordbruksbokföringslagen har tagits in en regel som undantar vissa mindre näringsidkare från skyldigheten att upprätta årsbokslut. Regeln har dock inte fått samma utformning som den nuvarande avgränsningsregeln i bokföringslagen. Gränsvärdet har sålunda inte anknytits till antalet årsanställda i verksamheten utan endast till bruttoomsättningen på jordbruksfastigheten. Inte heller uttrycks bruttoomsättningssumman i ett fast penningvärde utan knyts i stället an till ett visst antal basbelopp enligt lagen om allmän försäkring. Regeln har fått följande lydelse: Bestämmelserna i 9–15 §§ behöver ej tillämpas av näringsidkare i vars verksamhet den årliga bruttoomsättningssumman normalt understiger ett gränobelopp som motsvarar 20 gånger det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet för den sista månaden av räkenskapsåret.

I lagstiftningsärendet fann man att en motsvarande regel borde införas även i bokföringslagen. Den nuvarande avgränsningsregeln i 1 § fjärde

stycket bokföringslagen ersattes därför av en bestämmelse som har samma lydelse som den i jordbruksbokföringslagen med undantag för att paragrafhänvisningarna är olika (SFS 1979:142).

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 1980.

Utskottet

Den nuvarande regeln i 1 § bokföringslagen om undantag från skyldigheten att upprätta årsbokslut gäller endast enskild näringsidkare. Någon motsvarande avgränsning har inte gjorts i undantagsregeln i den nya jordbruksbokföringslagen. Detta har heller inte varit nödvändigt eftersom jordbruksbokföringslagen i princip endast är tillämplig på enskild jordbrukare. När i samband med antagandet av jordbruksbokföringslagen den nu gällande undantagsregeln i 1 § bokföringslagen ersattes med en undantagsregel av samma innehåll som den i jordbruksbokföringslagen kom därför ordet "enskild" inte med i lagtexten. Den nya undantagsbestämmelsen omfattar följaktligen samtliga slag av mindre näringsidkare. Även aktiebolag och andra juridiska personer med en årlig bruttoomsättningssumma understigande 20 basbelopp blir alltså befriade från skyldighet att upprätta årsbokslut. En sådan utvidgning av undantagsregelns tillämpningsområde har dock uppenbarligen inte varit avsedd och är enligt utskottets mening inte heller lämplig.

På grund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen ändrar den nya ännu ej lagakraftvunna undantagsbestämmelsen så att den blir tillämplig endast på enskild näringsidkare.

Utskottet hemställer

att riksdagen antar följande av utskottet utarbetade förslag till lag om ändring i lagen (1979:142) om ändring i bokföringslagen (1976:125)

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979:142) om ändring i bokföringslagen (1976:125)

Härigenom föreskrivs att 1 § bokföringslagen (1976:125) i den lydelse lagen erhållit genom lagen (1979:142) om ändring i nyssnämnda lag samt övergångsbestämmelserna till ändringslagen skall ha nedan angivna lydelse.

Lydelse enligt SFS 1979:142

Föreslagen lydelse

1 §¹

Näringsidkare är bokföringsskyldig enligt denna lag. Detsamma gäller aktiebolag, handelsbolag och ekonomisk förening, även om bolaget eller föreningen ej utövar näringsverksamhet.

Den som är skyldig att för inkomst av jordbruksfastighet föra räkenskaper enligt jordbruksbokföringslagen (1979:141) är ej bokföringsskyldig för inkomsten enligt denna lag. Hyr enskild person, dödsbo, stiftelse eller ideell förening ut byggnad eller del av byggnad föreligger bokföringsplikt på grund därav endast om verksamheten är att anse som hotell- eller pensionatrbörelse eller omfattar mer än två lägenheter som regelmässigt uthyres och ej utgör del av egen bostad.

Staten, kommun, landstingskommun, kommunalförbund, församling och kyrklig samfällighet är ej bokföringsskyldiga enligt denna lag.

Bestämmelserna i 11 och 13–21 §§ behöver ej tillämpas av näringsidkare i vars verksamhet den årliga bruttoomsättningssumman normalt understiger ett gränsbelopp som motsvarar 20 gånger det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet för den sista månaden av räkenskapsåret.

Bestämmelserna i 11 och 13–21 §§ behöver ej tillämpas av *enskild* näringsidkare i vars verksamhet den årliga bruttoomsättningssumman normalt understiger ett gränsbelopp som motsvarar 20 gånger det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet för den sista månaden av räkenskapsåret.

Denna lag² träder i kraft den 1 januari 1980.

Bestämmelserna i 11 och 13–21 §§ behöver ej tillämpas år 1979 av näringsidkare i vars verksamhet kalenderåret är räkenskapsår och bruttoomsättningssumman för räkenskapsåret 1979 understiger ett gränsbelopp som motsvarar 20

Bestämmelserna i 11 och 13–21 §§ behöver ej tillämpas år 1979 av *enskild* näringsidkare i vars verksamhet kalenderåret är räkenskapsår och bruttoomsättningssumman för räkenskapsåret 1979 understiger ett gränsbelopp som motsvarar 20

¹ Senaste lydelse 1979:142.

² 1979:142.

Nuvarande lydelse

gångar det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet för den sista månaden av räkenskapsåret.

Föreslagen lydelse

gångar det enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämda basbeloppet för den sista månaden av räkenskapsåret.

Stockholm den 29 november 1979

På lagutskottets vägnar
LENNART ANDERSSON

Närvarande: Lennart Andersson (s), Bernt Ekinge (fp), Inger Lindquist (m), Ivan Svanström (c), Elvy Nilsson (s), Arne Andersson i Gamleby (s), Martin Olsson (c), Ingemar Konradsson (s), Olle Aulin (m), Owe Andréasson (s), Marianne Karlsson (c), Bengt Silfverstrand (s), Margot Håkansson (fp), Margareta Gard (m) och Ingrid Segerström (s).